

2023-02-17

Bilaga till delregional rutin

Bilaga 1

Specialistsjukvårdens ansvar för behandling med trakeostomi, hemventilator och/eller hostmaskin i ordinärt-, LSS- och särskilt boende

Syftet med bilagan är att förtydliga samverkan och arbetssätt hur patienter som behandlas med enbart trakeostomi och patienter som får andningsstöd med trakeostomi via hemventilator samt patienter som behandlas med trakeostomi och hostmaskin, ska ske i hemmet oavsett boendeform. Det finns olika ansvarsområden inom specialistsjukvården. Varje verksamhetsområde har specifikt ansvarsområde.

Andningsresursteamet (ART) ansvarar för förskrivning och utprovning av hemventilator samt utbildning till kommunens personal och personal från privata aktörer.

Läkare vid verksamhetsområde Öron-, näs- och hals, ansvarar för vård av trakeostomi och byte av trakealkanyl vid besök på mottagningen samt utbildning till personal.

Ansvarigt verksamhetsområde inom specialistsjukvård framgår i Kontaktlista. [Bilaga 3](#). Respektive verksamhetsområde inom specialistsjukvården förser patient och närstående samt kommunens personal och personal från privata aktörer, med instruktion till vårdtagarpärmen.

I denna [bilaga 1](#) beskrivs ansvarsfördelningen utifrån sjukhusets involverade verksamhetsområden. Processbeskrivningen börjar med Södra Älvsborgs sjukhus, SÄS med fokus på processen i patientens hem. (Den delregionala rutinen innefattar enbart behandling med trakeostomi och hemventilator/hostmaskin. Enbart behandling med CPAP eller hostmaskin utan trakeostomi, ingår inte i denna rutin).

Beslut om egenvård eller kvarstående hälso- och sjukvårdsinsats beslutas av ansvarig läkare inom respektive verksamhetsområde inom specialistsjukvården, SÄS.

Denna delregionala rutin kan vid behov, med fördel användas i samverkan gentemot andra sjukhus i Västra Götalandsregionen.

Planering

- Sjukhusets Andningsresursteam (ART) gör tillsammans med aktuell kommun/privat aktör ett hembesök i nära anslutning till utskrivning med hemventilator. Uppföljning kan ske digitalt eller fysiskt.
- Genomförande av riskbedömning.

Genomförande

- Specialistsjukvården ansvarar för att upprätta en aktuell vårdtagarpärm, som ska följa patienten i hela vårdkedjan.
- Patientansvarig läkare inom verksamhetsområde Öron-, näs- och hals, beslutar och ansvar för lämpligt bytesintervall av trakealkanyl.

Utbildning

- Specialistsjukvården ansvarar för utbildning av patient och personal i skötsel av trakeostomat. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska på patientens vårdavdelning kontaktar ART för planering av utbildning. De som genomgått utbildningen får ett utbildningsintyg. [Utbildningsfilmer - Andas hemma - Södra Älvsborgs Sjukhus \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)
- Patient och den/ de som ska utföra behandlingen undervisas muntligt. Skriftlig information lämnas.
- Aktuella ventilatorinställningar dokumenteras och dokumentationen följer med patienten till hemmet i avsedd vårdtagarpärm. Vid utbildningen informeras det om att det vid behov kan förekomma individuella ändringar/inställningar av hemventilatorn. ART beslutar och kommunicerar i varje enskilt fall då behov uppstår.
- I patientens vårdtagarpärm skall det i finnas bruksanvisning och eventuellt andra anvisningar angående skötsel/handhavande av hemventilator och trakeostomivård.

Uppföljning av trakealkanyl

- Behov av uppföljning av patientens trakealkanyl bedöms av ansvarig ordinator. Målsättningen är ett besök per år.

Uppföljning av ventilator

- Behov av uppföljning av patientens hemventilatorbehandling bedöms individuellt av ansvarig ordinator/enhet. Målsättningen är ett besök per år.

Uppföljning av hostmaskin

- Uppföljning sker regelbundet i samband med besök eller telefonsamtal av den som ordinerat och provat ut hostmaskinen. Uppföljning innebär att behandling och rengöring/hantering sköts på ett korrekt sätt, att apparaten används regelbundet och kontroll om inställningar behöver justeras.
- Lämpligt uppföljningsintervall vid långvarig användning av hostmaskin sker efter individuella behov, oftast i samband med beställning av förbrukningsartiklar.